

FOGLALAT: Magyarország (kinevezések; budapesti napló: ösiség és birhatlanság II; magyar játékszini krómka; 's a' t.) Jótékony ezélu sorsjáték; gazdasági egyesület közgyűlése; 's a' t.) Csanádmegye (Vásárhelyi volt alispán megtszítettése; 's a' t.) Szepesmegyei közgyűlés; a' tiszteletb. esküttek és szolgabírák hatásköre, t. széki bírák választása, napdíjak; eltörlése megyei levelezések; hírlap-kivonat; változások a' cs. kir. hadsercgnél; 'sa' t.) Spanyolország (a' cadizi hg szerencsétlensége; 's a' t.) Anglia (a' dolgozók szegénysége ismét vitatási szönyegen; 's a' t.) Franciaország (a' kormányzó-sági kérdésben tökéletes véleményrokonság uralkodik; kamranyítás; trónbeszéd; nyilatkozat Franciaország jelen állapotjáról; 's a' t.) Oroszország (a' czári pár ezüst lakodalmá; a' könyvvizsgálóság évi jelentése; 's a' t.) Poroszország (új sajtó-törvény; 's a' t.) Külföldi elegybir Gabonaár Pénzkelet. Dunavizállás. Ertesítő. —

Magyarország és Erdély.

Ö cs. 's ap. kir. fels. N i m e t z Károly pesti kir. 30czad-áruvizsgálót 's az aranyidkai főhutmányos-hivatalra Kaszaniczky Jakab kir. bányász-gyakornokot mélt. legkegy. kinevezni.

A' nm. m. k. udv. kam. a' bécsi kir. subsid. 30czad-hivat. megürült tisztirnok hivatalra Zorn Vilmos sopronyi kir. 30czadi tisztirnokot, ennek helyébe Kovacsics Ferencz vimpasingsi tisztirnokot, ennek helyébe pedig Gabriely Vilmos pozsonyi 30ad hivat. fizetéstelenyakornokot, végre ugyanitt a' megürült kir. tiszt. hiv. Szlemenics Józ. helyb. fizetéstelen gyakornokot alkalmazá.

Budapesti-napló (Ösiség és birhatlanság. II.) Ha a' főbirtokra, a' földre kitűzetik a' szabadság zászlója, ha szabad eladni; szükségkép következik a' kérdés: kinek szabad hát venni? Mi az ösiségre nézve egyet értünk a' p. Hirlappal, hanem a' birhatásra nézve véleményünk 's ohajtásink lényegileg különbözök. A' P. H. ugyan, szintugy mint mi, állítolag nem annyira az incapacitas eltörlését, mely egy feltörvényszéki határozat által hozatott be, mint inkább az 1715: 23 cikk fölélesztését ohajtja, 's hogy nézetünk mégis ellenkezők, azt a' törvény szavainak különböző magyarázata okozza. Ö 127 számában azt hiszi, hogy az idézett cikk Magyarország minden lakosának megadja a' birtokolhatási jogot, sőt ezzel be nem érve, azt az idegenekre is ohajtja kiterjesztetni, mert szerinte „a' magyar nemesi birtoknak egyes vételek által idegen kezekre kerülése nemzetiségünket veszélyeztetni nem fogja, minthogy az ilyen vevő már maga, első utódja azonban minden bizonytalansággal a' többi birtokoshoz” 's aztán „az apróbb birtokosok nagy tömege, a' hol magyar, bizonyosan az incapacitas eltörlését után is magyar maradand; a' hol pedig nem magyar, ott nemzetiség tekintetében a' dolog épen nem, rosra legalább bizonyosan nem változik” végre „a' magyar nemzetiségi törzöskbe egy kis német ipar beleoltását épen nem tartja fölöslegesnek;” megjegyzi ugyan mind e' mellett, hogy ez által nem akarna tártni szabad kaput az egész világ minden népének, 's az absentismusnak még csak annyira sem kedvezne, mennyire jelenleg honosítási törvényünk kedveznek, de ezt csak megjegyzi. Mi az 1715: 23 cikk ezen szavait: „ad instantiam cuiuscunque ex natione Ungarica” stb. „másképp nem érthetjük, mint hogy az idegenek kezére jutott javakat a' magyar nemzetből akárki magához válthatja, tehát nem az ország minden lakosa, mert a' ki (mondván: ich bin ein Ungar, aber kein Magyar) magát a' magyar nemzettől önként elkülöníti és e' hazában ellenséges nemzetiséget affectál, azt magyar nemzet tagjának nem tekintetjük 's minéki, körülményink jelen állásában, birhatási jogot nem adnánk, mert az nemzetiségünket tetemesen veszélyeztetné. Az idézett cikk értelmét tehát hozandó törvény által csak annyiban ohajtanók tágitatni, hogy azt nem csupán idegen kezekben levő javakról, hanem általában minden jószággról, mely az ösiség lánczaiból kiszabadult, kívánók értetni ezen szavak szerint: „Magyarország földjét minden magyar szabadon vásárolhatja.” Nemzetiségünket ne erőszakoltassuk senkire, de ha emelni akarjuk azt korunkban, midőn legkisebb lépést is csak érdekből 's érdekért tesz az ember: az istenért! gondoskodjunk módokról, melyek által a' hazánkban lakó, vagy lakni akaró idegen ajkuak saját belátásuk szerint ön indulatjokból ragadják meg nemzetiségünket. Ezen módok leghatalmasbika bizony kétségkívül a' birhatási jognak magyar ajkuakra szorítottása; ha ezt elszalasztjuk, kipótolhatlan a' vesztés, miután tudva van, hogy a' nemzetiségnek alapja a' földmivélő 's földbirtokos osztály. Ha mi vérrrel ápolat jogainkat, minden feltétel 's minden tekintet nélkül a' nemzetiségre, mintha már nagylelkűek lehetnénk, nagylelkűleg elpazaroljuk: bizony bizony nem tudjuk, mi okból tanulja meg valaki nyelvünket, midőn nélküle is boldogul? Nincs szerencsétlenebb gondolat, mint szórni mindenfelé az áldást; 's aztán rájok riasztani: magyarul tanuljatok! miután az áldás ajándékképp adatott, s ajándokért csakugyan senki mitsem kívánhat. Azért mi lapjaink 53ik számában kifejtett elvünket mindenre, de főképp a' birhatásra alkalmazván, senki fiának e' hazában csak talpalatnyi földet sem engednünk birni, mielőtt az, ha nem magyar, a' megszabandó módokon jogilag és nyelviileg magyarrá lenne 's magát a' magyar nemzet keblébe fogadtatná. Ha akadna, ki ezt a' magyar jogokért tenni sokálna vagy érdemesnek nem tartaná, olyannak elmaradtával a' nemzet mindenkor csak nyerne. Különös sajtásága az az ember természetnek, miszerint memél nehezebben jut valamihez, annál nagyobbra szokta becsülni azt 's méltánylani; 's valóban szomoruan tapasztaljuk naponkint: mennyire semmibe sem veszik, sőt lenézik institutióinkat 's nemzetiségünket azon idegen nemzetbeliek, kik semmi ajtón, akadálytalanul, mint a' légmadarai, jövének közénk. 'S igen természetes, hogy mi ájtóttukkor nem vétetett le rólok, azt magokkal hozzák be, 's itt kedvezőbb létre kapván termékeny földbe vetik az idegen növények meghozott magvait. Így a' török zsinór elől futott számos rácz hazánkba, a' haza legdúsabb vidékein tárt karokkal fogadtatván, jelenleg szláv népeink közt leghatalmasb ellenei nemzetiségünknek, 's a' szinte boldog vidékre szállott erdélyi zászok nemzetiségüket nemcsak 6 iszonyú századon át ernyedetlenül hentarták, sőt azt napjainkban az uralkodóval mérlegezni 's egysúlyozni elég hatalmasok. Pedig ennek mi könnyű lett volna elejét venni csupán azon ovatosság által, ha az idegenek magyarodás feltétele alatt fogadtattak volna be. Bizony bizony, ha mi nem is, unokáink megfogják sinyleni bűnünk súlyos következményét, ha most a' haladás kikiáltott kor-

szakában sem nyílnak szemek 's nem vagyunk képesek saját kárunkon is okulni. De nem, nem azért ölelte szívéhez a' nemzet irgalmatlanul tapodott nemzetisége szent ügyét, hogy azt ismét, ünvesztére háttérbe dobja vissza, hanem hogy azt szívében ápolván, minden lépést annak érdekeihez mérgeesse. Azért ne sokalja, ne kárhoztassa senki nemzetiségünk körüli buzgóságunkat, mert itt a' nemzet nem lehet eléggé buzgó, miután annyit kell pótolnia, mennyit 8 század mulasztott el. És mi szívemelő örömmel értesülünk a' csak kicsinyben magyar Temes megye lelkes határozatáról, miszerint a' földbirhatást csak oly idegeneknek kívánja megengedtetni, kik 10 évig lakván az országban, nyelvüket sajátjokká tevék; lehetetlen nem örvendnünk, hogy a' törvényhozás tagjai, melyek eddig a' jogosztás 's honfúsitásnál nemzetiségre nem ügyeltek, immár hajlandók e' szükség kívánatára 's nemzetiségünk elvállalását méltó feltételeül kezdik tenni a' jogosztálynak. 'S Temes határozata megérdemlené az országos elfogadtatást, ha szemlélnék benne azon törhetlen lelki kapcsolatot, mely az idegeneket nemzedékről nemzedékre elválhatlanul csatolná hozzánk, 's mintegy beléletünk vérebe forrasztaná. Hanem csupán abból, ha valaki magyar szókat ejt 's 10 évig lakék köztünk, még nem köv. hogy ő testestül lelkestül magyar legyen; példa van köztünk jelenleg is akár hány, hogy a' benszülött is beszél ugyan magyarul, 's mégis inkább vallaná magát bármi másnak, mint magyarnak; 's aztán ezen feltét nem kötelezi az utódokat, általa az atyák nem szorítottatnak arra, hogy gyermekeiket magyarokul neveljék. Mi sokkal nagyobb, sőt tántoríthatlan biztosítékot vélünk oly törvényszavakban, melyek a' magyar jogokat csak magyarokra szabják, 's a' magyarságtól elpártolást azokat visszahuznák; mert általok az országban boldogulás azonossá tétetnek nemzetiségünkkel. Minthogy tehát idegenek nemesi birtoktul jelenleg is kizáratvák ugyan, 's a' megvett birtokot mégis meg szokták tartani, mivel a' vételért az elmozdító megtéríteni tartoznák, de a' pénzkoldus hazának mely embere képes azt előállítani, kivált ha tulfeszítettet? hogy a' meghozandó törvényszabály jövendőben ekkép ki ne játszassék, (láttassék bár jámbor ohajtásnak) oly törvény létesülését kívánók, mely szerint az idegentől, ki a' törvény világos rendelete ellen a' nélkül, hogy a' majd körülményesebben megszabandó mód szerint honosított volna, 's a' honosítás kellékeinek mindenek előtt eleget nem tenne, sőt oly befölditől is, ki a' magyar nemzettől önként elpártolna, a' vásárolt birtokot az első feladó megyei törvényszék ítélete után kárpótlás nélkül foglalhatná el. Ez ugyan szigorú, de célhoz vezető törvény lenne nemzetiség szempontból, mert a' törvény következményét mindenki tudhatván, attól őrizkedhetnék, 's ezen felül az idegenekre már az 1662: 41 cikk hasonló ingyenesztést szabott, a' beföldi pártosok pedig mindig a' legszigorúbb törvények szerint bűnhődtek. Valóban szerfölött veszélyesnek tartjuk, a' magyar földet, mely lételünk egyedüli alapja 's mellyen kívül e' világon nincsen számunkra hely, habár zálogképen is, idegen kezekre játszatni; az ellen 1222 év óta serényen örködtek törvényeink, pedig II András alatt a' magyar koránsem volt annyi néppel 's oly viszonyban, mint ma, 's mégis szükség volt a' 26 cikket meghozni, mert a' szorongatott népekből már akkor is veszedelmes sokaság szivárgott a' szabad hazába. Mennyivel szükségesebb az most, midőn pénz van mindenütt, 's ha nincs, csinálnak eleget, csak hazánkban nem, 's föld ismét aligha van körülöttünk annyi, mint épen hazánkban. Ezek szerint lehetetlen a' p. Hirlap azon nézetében osztoznunk, hogy egyes vételek nemzetiségünket nem veszélyeztetnék, miután világos, miszerint ezen egyes vételek igen sürűek lehetnek, már pedig vízcepp is koptatja, nyövi a' követ. De tegyük fel, hogy igen ritkák lennének; hisszük talán, miként a' p. H. kecsgetteti magát, ezen idegenek assimilálódni 's épen a' magyar okhoz fognának assimilálódni, midőn jelenleg is annyinak kellene, de kevésnek van, kihez, assimilálódni? Koránsem, a' magyar sokkal inkább megszokta, eddig legalább, nyelv dolgában valamennyi mivelt nemzet szolgája lenni, hogysen ő e' tekintetben ugyszólván urától valamit követelni tudott volna. Pedig itt már sürgető ideje az illy követelésnek. Az angol megjárja az egész föld kerekességét, a' nélkül, hogy saját zagyva nyelvén kívül mással bibelődött volna, és zülgölődik, hol nyelvét nem értik: sok magyarnak, mivelt magyarnak pedig szügyentül hullnának ki zemei, ha saját házában is nem tudna az idegennel ennek nyelvén szólni. Vannak ugyan példák tán Tolnában 's egyebütt, hol magyarság volt a' győztes, de sokkal több van, hol a' mult században egész magyar vidékeket idegen szellem és nyelv borított el, 's hogy ott egykor magyarok laktanak, azt historian kívül csak a' lakosok és helységek magyar nevei mutatják. Assimilációra mi tehát mitsem adhatunk. Csudálnunk kell továbbá a' p. Hirlap azon közönyösségét, miszerint ő azzal is beéri, ha az annyi vajadás után életbe lépő roppant munka által nemzetiség tekintetében a' dolog épen nem, rosra legalább bizonyosan nem változik. E' szerint ő az incapacitas eltörlését nem a' nemzetiség-emelési, hanem inkább azon szempontból és elvből ohajtja hogy ez országot boldog emberek lakják. Ez cosmopolitice szép ugyan, de a' mi ohajtásunk az, hogy a' nép, a' sokat szenvedett nép, mellynek főleg nemzetiségünk és szabadságunk fentartatását köszönjük, önhazájában mennél nagyobb mértékben boldoguljon, 's a' mellett új honosai által nemzetiségünk nemcsak megőriztessék, hanem gyarapittassék. Végre nézetünk szerint a' magyar törzöskbe már is elég német elem van beoltva 's bizony beérjük a' már hazánkban lakó idegen elemekkel, csak azokat tudnók igazán assimilálni. Egyébiránt lehetetlen eltitkolnunk a' P. H. 162 számú vezér-

tései, szavazatai 's amaz irány, melyet azoknak ejtésében az alkotmány szent-sége, az emberiség jogai és a köz társaság végeztelje nemes szívének kölcsönöztek, szól ama hűség, mellyel pályáján magányérdek nélkül haladott, de továbbá tanúsítanak 19 évi szolgálati ideje alatt legnevezetesebb 's terhes megbízásokban fáradhatlan szorgalommal, disszel, könnyűséggel, és a közönség megalgúléséveli eljárásai; szólnak az adózónép ügyeinek rendbehozása, az ingyen munkák majd végképi megszüntetése körül előrelátólag ugy, mint lelkiismeretességgel tett 's végre hajtott javításai, a megyei pénztáraknak tündöklő rendje; szólnak az igazságot szomjazók meghallgatott serege, az árvák és szegények; szól a barátság mellyel tisztársait karolá, a nyíltság, mellyel a hibákat felfedező és igazítá; bölcsesége a tanácsadásban, állhatatossága a kétesekben, pártatlansága a rendreutasításban, ama rend, mellyel alispáni tényeiben követett, kormányzott és számoltatta; szól végre a megyének megért 's a hazának egy gyéje által is tulnem ért általakulási kora, melly az ő elnökleite alatt vette első csiráját, az ő elnökleite alatt volt gyenge plánta, nőtt 's erősült gyümölcsöket termendő a hazának. Mellyek a legnemesb érzelmeknek könyre olvadásai és a lelkeknek mély megindulása közben kevés szó, de annál gazdagabb jelentőséggel elvégeztetvén 's az egész történet a tisztelet és bánatteljes napnak emlékére a j. könyvbe jegyeztetvén, a gyűlés minden egyéb tárgyba bocsátkozás nélkül ülését félben szakasztá, 's a nap legnagyobb dicsőségre szótlan és legmélyebb fájdalommal közt elszólt. Ugyanezen közgyűlésünk megnyitása után mindjárt Bíró Imre szeretett főügyvédünk is velős beszédben előadván magánykörülményeinek olyanokká változtát, millyeneket hivatalának további folytatásával egyesíteni nem képes a KK. és RR. nagybecsü bizodalukért 's 13 éven által élvezett pártfogásukért forró köszönetet mondván, — eddig viselt hivataláról lemondá, 's köszöné — különösen V. alispánnak minden körülmények között iránta tanúsított kegyességét, tanácsit, intését, mellyek netalanítévedésektől eltávoztaták, végre tisztításai 's minden RR-től érzékeny bucsut véve 's tanácskozásokba részvételét továbbra isigérve székét oda hagyá. — Mire a KK. és RR. egyenkint 's öszvesen is komoly kéremet intéztek közszereteti tisztviselőjökhoz szándéka változtatása, végett, miután azonban ő ezen felszólításokat kettőzött hálával viszonzva ismételve kijelenté, mikép megváltozott családi körülményei olyanok hogy őn feláldozása is a köz hivatal kára nélkül az utóbbit tovább nem viselheti, kérte a RRket hogy léleken különben is nehé megváltását tovább nagyra becsült felszólításaiikkal nehezeztien ne méltóztassanak; mellyek után a KK. és RR. a lemondást fájdalommal bár de csak ugyan elfogadni kényszerülvén a j. könyvben megismérleni hatázzák, mikép volt főügyvédök Bíró Imrét mint a megyének, ez által pedig a hazának egy minden tisztelet és szeretetre méltó tet-hes pályákon is kipróbált hűségű 's rendületlen lelkületű polgárát, valamint bizodalom kísérte midőn a megye tisztikarába lépett, ugy első fellépte óta szeplőte-lenül fentartott bizodalom kísérte annak leléptetés; hogy magával viszi a legnemesb polgári jutalmat a KK. és RR. megalgúlásöket, ugy ama férhas, tiszt 's baráti emléket is, mellynek zálogát a megye minden osztályiban hátra hagyja. — A gyűlés 2ik napján S. L. fizet. táblabíró bemutatott leköszönő levelében előterjesztett családi körülményei tekintetéből; a gyűlés bevégezte után pedig B. G. levéltárnok magány-előadása szerint a főisp. httöhoz intézett leve-lében hivatalaikról szinte lemondottak. (Vége köv.)

Szepesi közgyűlés. Jul. 30kán. Szepesmegye Jul. 26kán elkezdette évnegyedi közgyűlését, mellynek köz érdekű határozatai következendők:

1) Főispán ő mga figyelmeztetvén a megyét arra, hogy a tiszteletbeli esküdtek választására 's hatáskörére nézve némi rendszabásokat tenni szükséges azon elvből indulva, hogy a megyében örökké tartó hivatal nem létezhetik, bíró pedig csak a főispán befolyásával választathatik, végzéssé lön: a) Hogy a mostanig létezett tiszteletbeli esküttek hivataloskodása a közelebb mult tisztujítás által elenyészettnek tekintendő; — b) hogy az irnoki eskütt (ad secreta sedis) 's csupán törvényes gyakorlat végett ben lenni szokott egyedek továbbá is a főispán befolyása nélkül eskettethetnek ugyan meg, ellenben: c) ha valamely olyan egyed tiszteletbeli eskütti kíván lenni, folyamodjék a megyéhez 's a megye közönsége által eskütté hatósággal felruházttván, jóváhagyás végett a főispánnak jelentessék be; de d) a jóváhagyás után is, csupán idézéseket 's megintéseket vihessen véghez, a perekben pedig ne bíraskodhassék, — e) minden tisztujításkor az ilyen tiszteletbeli esküttek hivatala is szünjék meg, valamint akkor is, midőn valaki közülök vagy ügyvédé lesz, vagy más valamely hivatalt nyer, többé tiszt. eskütt ne lehessen. 2) Ugyancsak a m. főispán figyelmeztetése folytában járásoknak a fő és alszolgabírák közötti felosztása 's mind a fő mind az alszolgabírák hatáskörének meghatározottatása végett választmány rendeltetett. 3) A törvéuszékek továbbá is két tanácsban fognak tartatni; a táblabírák, kik azokra megjelenni tartoznak, a közgyűlésen fognak választatni, (de más táblabíráknak, kik tán jelen lenni és szavazni kívánnak, kizáratása nélkül), aztán pedig a törvéuszék első napján az: a) választottak közül kik tartozzanak egyik, kik a másik tanácshoz? sorshuzás által fog elhatározatni; a törvéuszéken ítélendő táblabírák napdijai jövendőre eltöröltetnek. 4) Győr vármegye felszólítása a tudományok magyar nyelven leendő tanittatása iránt, és a turopolyai nemességé az illyr propaganda kicsapongásai ellen, hő pártolattásra talált. 5) Varasznak latin levele a Mixichféle osztály dolgában az országgyűlési utasítást készítő választmányhoz utasított egyszersmind Varasd megyének visszairaték, hogy jövendőben magyarul írjon. 6) Szabadka városának levele a városok országgyűlési szavazatjok iránt és számos megye levelei különféle tárgyokban, a feljebb említett választmányhoz utasítottak. Közli Fabriczy Sámuel.

Hírlap-kivonat. Minél inkább szaporodnak honunkban a politikai hírlapok, annál elkerülhetlenebbnek tartjuk a nyilvánosság ezen létegeinek (organ-jainak) koronkintü átpillantását. Kettős gazdálkodás illy kivonat v. rövid szemle a nagy közönség legtöbb tagjaira nézve. Ugyanis I) megmenni minden pol. laprai előfizetéstől, mi bizonynyal a nagyobb résznek nem megvetendő nyereség főleg a jelen pénzszüksök korban. De 2) nem kisebb méltánylást érdemel az ez által eszközözendő időnyereség is. Az élet elfoglaltatása oly sok 's különösen sok azokra nézve, kik az ország állapotának javításán munkálkodnak. Ezeknek tehát különösen érdekükben

fekszik az időt megkímélni. 'S e' kettős tekintet indított annak megkezdésére, koronkint folytatandók azt, ha a közönség helybenhagyását tapasztalandjuk. Ezen munkálatunkban ügyekezettünk oda lesz fordítva, hogy más hírlapok közérdekű vitaközönségének lényegét (essentiáját) az olvasóval tartalomhű kivonat által megismérltessük. 'S ezek előrebocsátása után megkísérltük a közelebbi számok áttekintését.

Az Erdélyi Híradó 52ik számában Kovács Lajos értekezik az erdélyi jobbágyok szabad költözéséről. Értekező előrebocsátva, hogy „Wesselényi „Miklósint három a pad, melly közt a szegény paraszt a földön ül. Egyiken a kormány, másikon a földesur, harmadikon a vármegye foglal helyet, megjegyzi hogy „a vármegye padján egész serge ül még az osztályosoknak, kik minden esudatevő „erő nélkül a szentírásbeli példa szerint több morzsát szednek, mint mennyi kenyér „volt. 'S hasonló történet az adókirovás, 's uri szolgálat körül. „'S hozzá teszi: „ne „feledjük végre az egyház dézmáját, az élelmezést, szállást, naturálékat, ingyen „fuvarokat, 's Isten tudja még mit mindent. Elmondja ezután, mikép az adóviszonyok „ra nézve az (erdélyi) hongyülés kifejező készségét a status szükegeiről megal-jánlás után gondoskodni, 's ha kormányunk annak kezelését a nemzeteknek visz-szabocsátja; ha ezután az adó viselésében annyit törvény-ellenes kibuvások lehet-„lenekké tétetnek 's igazságos arány hozatik be, nagyon enyhül a teher. „Az uris-zolgálat körül úgy szól tovább, minden engedvény magunktul függ. 'S ezután öszszehasonlítja a magyarországi urbér rendelkezést a szabad költözhetésről azzal, melly Erdélyben javasoltatik. A magyar urbér részti intézkedése mindnyájunk előtt tudva levén, csak az erdélyi javaslatát jegyezzük ide. E' szerint: a) Az urbéres ha költözni kíván, építvényit 's javításait szabadon eladhatja, miben ha ura meg nem egyeznék, ő köteles kifizetni azon árt, mellyet a vevő ígért. b) Ha vevő nem tal-lalkoznék, az illető kerületi tisztviselő becsüt vitet véghez, 's ezen becsütárnak két harmadát a földesur tartozik kifizetni. c) a tett deterioratíkat a jobbágy egészben fizeti. — „Nem mutatkozik é ugymond értekező, a két törvényhozás rendszabá-lyiban merőn ellenkező irány? Magyarhonban minden törekvés oda látszik intézve lenni, hogy a földesur érdekét minél inkább távolítsa azon törekvéstől, hogy a job-bágyban a költözési kinszerítés eltávolíttassék; a földesurat elzárja a megvehetés-től; egyezésének megtagadással szigorú szabályok közé szorítja, az elmozdítás eseit határozottan kiszabja. Ellenben a kérdésben forgó javaslat még kinszerítő sza-bályt foglal magában, 's azon állapotot, hogy a jobbágy-birtok lassankint földesuri kézre kerüljön, mesterségesen idézi elő, mitül a törvényhozás Magyarhonban annyira irtózott. Továbbá a kölesönös igazság ellenére egyfelől a rontásokat a job-bágygal egészben, a javításokat viszont csak kétharmadában rendeli a földesur által visszafizetendőknek. „

A pesti hírlap 159ik számában Pulszky Ferenc a központosítás 's közepítésről értekezik. Elmondja, mikép a hajdankor fogalma szerint egy vallás 's egy nyelv képezék a nemzetiséget, hogy azonban jelenkorunkban a nemzetiség-nek még egy más kelleke is van, 's ez a közös törvény, a törvény előtti egyenlő-ség, 's a törvénykezés egysége, mik hol nem léteznek, a statusban több kis sta-tus áll elő külön törvénnyel 's törvénykezéssel, mi a kormány egységét, 's így ere-jét is nehezíti, 's gyengíti. Elősorolja a jobbágyok, polgárok, 's nemesek pereik-nek különböző bíróságit, 's ügyrendét. Miből természetesen következik, hogy az igazságszolgáltatásban nem is lehet egység, mert a törvénykezés sehol sem közp-„pül, 's nincs biztosítás, hogy a többféle legfőbb bíróságok (helyt. tan. személynöki 's tárnoki ítélőszék, hétszemélyű tábla, 's visszahelyezésekre nézt a kancellária) többféleképp ne magyarázzák a törvényt, 's különbözőleg ne fogják föl a törv. szel-temét. Elmondja, milly egységre vezet az északamerikai szövetségi bíróság, 's hogy a statusok törvényhozásának statutarius hatalmát is jogszerűleg korlátozza, mert ha valaki a pennsylvaniai vagy marylandi vagy akarmely más status által jogait sértve érzi, 's az ügy pörre kerül, akkor a bíró, ki csak a congressuson hozott tör-vényekre figyelmez, az egyes statusok statutarius hatalmának kinövéseit ítéletben korlátozza, 's ez által azon legerősb kötelekké válik, melly a statusokat egy egész-be öszszefonja. Elmondja mikép a kancellária parancsai nem pótolhatják azon hi-jányt, hogy seumitő-székünk nincs; mert a kancellaria elmerülve igazgatási 's kor-mányzási munkáiba, nem kerülheti el, hogy a politikai nézetek a törvénykezések föl-lött tulsúlyal ne bírjanak, 's hogy e' szerint az alsó bíróságok ítéletei nemesak vagy jóváhagyassanak, v. megsemmíttessenek, tekintettel az igazság érdekében megis vál-toztatnak; azaz kormányzék által új ítélet hozatik, melly által a törvény is magya-ráztatik; miből természetesen örökös surlódás következik a nemzettel, és számta-lan sérelem, annál inkább, mert a nemzet a törvények bírói magyarázatát is félté-kenység nélkül nem láthatja a kormányának — a törvényhozás hasonfelének — kézé-ben. Ugyanezért a mandatumok sohasem voltak népszerűek, csak általános szüksé-gük tartja fön azokat addig, míg formahibák fölött itélő legfőbb bírószekek nem fog föl-állittatni. Kifejti ezután értekező, milly gátja a közepítésnek a különböző osztályok különböző 's ellentétes elveken alapuló igazgat. rendszere, jelesen a megyék nyil-ványos, 's a városok titkos igazgatása ott mindenkinek befolyása, itt egy maga ma-gát kiujító kultánács 's örökös beltanács hatósága közti különbség. 'S innen magya-rázza, hogy a nemesség, mellynek eddigelő a nemzet részirül a törvényhozásba ki-„rekesztőleg van befolyása, hatalmát, mellyrül meg van győződve, hogy azt a nem-zetiség érdekében kezelte, — csak akkor akarja massal megosztani, midőn tudni fogja, hogy az ugyanazon elvekből fog kiindulni. 'S azért kívánja előbb a városok bel-szerkezetét szabadintitutióinkkal 's az által nemzetiségünkkel öszszhangzásba hozni, mielőtt nekik a közdolgokba tetteles befolyást engedne. — „Még nagyobb ugymond értekező az örvény, melly a szabadalmas, és szabadalmakat nélkülözö osztályok közt létezik, 's mégis találkoznak most is a sötét középkornak oly hősei, kik nem szégyenlik fönhangon kiáltani hogy: míg magyar nemes magyar marad, szűz vállait nem veti az adó jármá alá! Ezen szűz vállak pedig elviselék régibb időkben a kamra-nyereség (lucrum camerae), el Mátyásnak adóját, el a török alatti karacsot (főtűli adót) sőt legujabb időkben az urbéritekeltűli adóztatást is. „Ha ezek után ugy fe-jezi be értekező cikkét, azt kérdezik tőlünk: mikép kívánóuk mi az ország igazga-tását, 's kormányát elrendeztetni? akkor nyíltan megvalljuk, hogy közepítés által erős, a nemzet többségének nézeteit képviselő ministeriumot ohajtunk a kormány é-lén, közös törvényt, törv. előtti egyenlőséget, törvénykezési egységet az ország minden részeiben 's minden lakóinak, 's e' mellett kifejeltt önkormányzatu törvény-hatóságokat, 's helyhatóságokat. — Magyarország azonban ez állapottul még távol van. — A pesti hírlap Értekezőjében Csendes cziműkülly levélcycclusában az urbéri telkek szabályozása 's a legelő-elkülöntés javasoltatik, köv. okból: 1) az urbériség az adó alapja. Tehát cunck állományát (constit. vum) ismerni kell. 2) Enél-kül a birtokosok sem birtokukat sem jövedelmüket nem biztosíthatják. 3) mert öksze-rűbb gazdálkodást 's úgy nagyobb természetést, következve a nemzeti gazdaság gya-rapulását eszközölné, mit egyébiránt a mezeti gazdaságot tanító intézetek is előmoz-dítának. 4) mert rendezvén a földbirtokot, a népességet arányosítná az ország kü-lön részeiben. — Ugyanez Értekezőben fümel levelek kezdetnek meg, de a (név-telen) értekező jövö számra hagyván az érdemlegi tárgyalást, mi is bevarjuk azt.

A világ 53ik számában A. „visszapillantás“ czimű vezércikké olvasha-tó. Elmondja, hogy e' rövid félélvben fájdalmas csapások érték a nemzetet, je-lesül, hogy ezalatt hunyt el Hermine főhgnő, Desseffy Aurél gr., Deák Antal, 's Géczy Istv. főispán, 's több szép szó után int, hogy „sok erő veszett e' hon kedvel-teinek kora elhunytá által, 's így sok erő öszszekapcsolása képes egyedül kipótolni a feledhetlen veszteséget. Alkalmat vesz egyszersmind A. emlékeztetni arra is, hogy ovakodjunk azon „kaján irigységtől, 's marczangló rágalomtól, mellyel sokan ho-

auk nagyait porba huzni törekednek, 's feledve a' nap világitó 's melegítő erejét, foltjaira fordítják egyedül kárörömü figyelmüket. „Adjuk meg, ugymond nagyainak nemcsak holtukban, de életükben is a' mivel tartozunk, a' hálás megismerést 's az érdemlett polgárkoszorút.“ Szép szók. Fiat appheatio. A' Világ tárczájában, (mert a' Világnak nincs többé „ÖR“ e 's így nem tudjuk, ki fog ezentúl az általa ugynevezett gyökérirók 's rohanvahaladók fölött örködni?) „Irodalmuk lassu terjedésének okairul“ van egy értekezés. „Egyik főoknak állítatik az, hogy irodalmi műveink nagyobb részt nem bírnak a' jelesség azon mértékével, melly azoknak hathatós ajánlól szolgálhatna; mert írónk többnyire nem bírnak elég a) tudományos, b) írói, c) aesthetika készületekkel, képességgel.“ Minék első okatudományos neveletésünk célszerűtlensége. Kiemeltetik különösen, 's nézetünk szerint igen helyesen, a' szemléleti tanmód hiányára, 's a' tanítandó tárgyak nem egészen helyes megválasztása. Mi hisszük, hogy e' hiányokon a' törvényhozás segíteni fog, 's el fogjuk más alkalommal e' tárgyrul nézetünket mondani. S.

A' M. Gazd. Egyesület. korm. választottsága f. é. aug. 23kán délelőtt 10 órakor a' nemzeti Casinóban, nyilvános ülést fog tartani. A' t. cz. választ. tagok megjelenés végett különösen kéretnek szivesen fogadtatván egyszersmind, ha ez alkalommal az Egyesület egyéb tagjai is minél számosan jelennek meg. Pesten aug. 1sőjén 1842. Az elnökség rendeletéből. Török János egyesületi előadó. —

(Változások a' cs. kir. hadseregénél.) Herbert-Rathkeal Henrik b. altábornagy, tulajdonosává lett a' 45 sz. gy. ezrednek; előléptettek, alezredesből ezredessé: Baader János a' mantuai őrpattantus kerületnél, ugyanott; őrnagyokból alezredesekké: Castiglione József gr., Reusz hg 7 sz. huszárezr.; az ezr.; Rohn János a' bombásztestnél, főtüzérmester, ugyanott, 's hivatala megtartásával; Pilsak Venczel, a' puskacsőgyár főigazgatója, hivatala megtartásával; Czerny Vincze a' 2ik tüzérezredtől az elsőhez, Carcano Ferencz Rainer cs. kir. fhg szolgálattevő kamrása, az ezredben, 's hivatala megtartásával; Kleinberger József, Rainer fhg 11.sz.gy.ezr. gránátososztályi parancsnok, az ezr.; Balogh Károly, a' károlyvári ruhatár ideigl. parancsnoka, az óbudainak parancsnokává; gyalog 's lovas kapitányokból őrnagyokká: Schwantner János, a' 12 sz. gy. ezr.; Cseh Viktor, Reusz hg 7 sz. huszárezr. mindkettő az ezr.; Khun István, az első tüzérezredtől a' 2ikhoz; Hofmogel János, a' ruhatári osztálytól, ugyanoda Brünnbe; Köck József, a' bécsi katonai ruhatár parancsnoka, ideigleni parancsnokává a' károlyváriának; Lauterbach József, az első tüzérezred alezredese, parancsnokává lett a' prágai őrpattantus kerületnek; Schönfeld Ferencz, alezredes és parancsnoka a' jaroslai ruhatári 's gazdasági biztosságnak, ugyanazzá Brünnben; Hausknecht Ferencz, őrnagy 's ideigl. parancsnoka a' brünni ruhatári 's gazdasági biztosságnak valódi parancsnokává lett a' jaroslainak; Daun Henrik, nyugalmazott őrnagy, másodőrmesterré nevezeték a' cs. kir. első német testőrséghez. Nyugalmaztattak: Brasseur Sándor vezérőrnagy, igazgató a' mérnök akademiának, nagyobb vezérőrnagy nyugdíjjal, egyszersmind díjment megnyerésével az ausztriai császári Leopoldrend kiskeresztjének; Sternfeld János Mihalievics báró 57 számu gyalog ezred ezredese, 's gránátososztályi parancsnok; alezredesekből: Grieninger János, Rainer fhg 11 sz. gy. ezr., és Spazierer János, Reusz hg 7 sz. huszárezr.; őrnagyokból: Baron Sándor, Ferdinánd császár 1 sz. gy. ezr. alezredesi ranggal 's nyugdíjjal; Görtz János, Bertolotti b. 15 sz. gy. ezr., alezredesi ranggal; Zedwitz Vilmos gr., 12 sz. gy. ezr., és Teutsehenbach József, a' 12ik vadászszázalaj parancsnoka; kapitányokból: Ecker Mátyás, a' 2ik tüzérezr., Aschermann Vincze az ollmützi őrpattantuskerületből, Mintinger János, a' hidásztéstből, mind őrnagyi ranggal 's nyugdíjjal; Papputz Pál, Leiningen gr. 31 sz. gy. ezr., és Püchler János, az árkásztéstől, mindketten őrnagyi ranggal. —

Anglia.

(Párviadal két parlamenti tag közt. Elegy.) Londonban, jul. 16án: „Boldero és Berkeley alsóházi követek tegnap reggel párbajt vívtak, mivel az előbbi tiszteletlenül nyilatkozott a' királynéről. Párviadal előtt hosszú leveleket írogattak egymásnak a' hősök, mellyek szórul szóra megjelentek a' londoni lapokban; utóbb azonban csakugyan pisztolyra került a' dolog, de olly szerencsésen, hogy egyik sem kapott sebet. — Staffordshireben a' fazekasok a' munkadíjt csökkenték, mire azonnal 6 ezer dolgozó lépett ki a' munkából, társaikat is arra iparkodván tüzelni, hogy a' dolgozással hagyjanak föl, miből többször komoly verkedés támadt. Manchesterben naponkint zendüléstől rettegnék, mert a' dolgozók nagyobb része éhhalállal küzd. Irlandban is folyvást növekszik a' szükséggel az ingerültség, 's O'Connell az elválás ügyében ismét hatályosan izgat. — A' Times igen csodálatosnak mondja, miszerint most a' véletlenség hozá Franciaországot, Orleans hg halála által, azon zavarba, mellyet annyi gyilkos mérény nem volt képes előidézni. Öreg király és csecsemő koronaörökös alatt olly rosszul áll Franciaország ügye jelenleg, hogy hasonló esetre nem igen könnyen emlékezhetni. 'S valóban különös azon körülmény, miszerint XIVdik Lajos trónra lépte óta, mi 1643ban történt, még egy francia király sem öröklé trónját atyjától. Három örökös volt a' francia trónnak, 's mind a' három fiatal, és legjobb reményektől körülsugározatva nézett a' jövőndő elibe, 's ime, a' reichstadti hg meghalt, Orleans hg meghalt, Bordeaux hg pedig csak nem rég kerülé ki a' halált. — Magánylevelek szerint Orleans herczegnő 2dik hónapban viselős. —

(A' dolgozók szegénysége ismét vitatási szőnyegen. Elegy.) London, jul. 23kán: „Tegnapelőtt az alsóházban ismét hosszas vitázatot szüle a' dolgozók insége, miután Duncombe indítványozá, hogy azon esetre, ha a' nép nyomasztó helyzete 1—2 hónap mulva sem javulna meg, azonnal hivassék össze a' parlament a' gabonatörvény megváltoztatása végett. Az országos nyomort igen meghatólag adá elő a' szónok, és szaporítja a' bajt még azon körülmény is, miszerint az aratás épen nem fog olly dúsan fizetni, mikép azt a' nyár elején reménylék. Ward támogatá azt indítványt, többi közt azt jegyezven meg, miszerint a' parlament rendkívüli összehívása bizonyosan meg fogja legalább némileg nyugtatni a' népet, mivel azt tanusítandja, hogy a' kormány szívével viseltetik iránta. A' gabonatörvény megszüntetése azon egyedüli gyógyszer, melly e' bajt gyökeresen orvosolhatná; így például egy gyártulajdonos mondá, hogy e' törv. megszüntetése napján azonnal 500zal szaporítandja dolgozóinak számát. Többen

nyilatkoztak az indítvány ellen és mellett; melly azonban utóljára mégis megbukott. Másnap Gibson ismét rokontartalmu indítványval lépett föl; de szinte siker nélkül, valamint a' felsőházban is hasonló sorsra jutott az inséget tárgyazó vitázat. — Staffordshireben a' köszén-bányák dolgozóji folyvást kicsapongásokat követnek el, és szövetekezéseik már egészen Shropshireig terjednek, hol nagy pusztításokat vittek véghez a' zavargók, 's csak katonai erőnek engedtek. A' kolompasok közül ötöt elfogtak, kik a' dolgozók szokott öltönyét viselék ugyan, de alkalmasint müveltebb osztályhoz tartoznak. A' gyujtogatások napról napra szaporodnak.“ —

Spanyolország.

(A' cadizi hg szerencsétlensége. Elegy.) Jul. 13kát méltán a' szerencsétlen napok közé sorozhatni; Orleans hg ugyan is meghalt, 's testvérének, Aumale hgnek kocsija összetört, midőn hozzá sietett, a' fiatal cadizi hget pedig Corrunna és Madrid közt az utban hasonló baleset érte, minek következtében huzamos időig Astorgában kelle tartózkodnia. A' fiatal hg arczképét titkon a' gyermek-királyné kezeibe juttaták, reménylőn, hogy szerelem fog majd iránta lobbanni. — A' cortesületek megszünte óta politikai szélesönd uralkodik Madridban; az ellenzék választmányt akart alkotni, melly a' kormány tettei fölött ellenörködjkék; de szándékával fölhagyott, miután nevezetesb férfiak nem akartak abban részesülni, 's Olozaga is a' kormányhoz látszék hajlani. —

Franciaország.

(A' kormányzósági kérdésben tökéletes véleményrokonság uralkodik. Elegy.) Paris, jul. 25kén: „Eleinte a' kormányzóság fölötti vitáktól nagyon tartottak, most azonban bizonyos már, hogy legkisebb ellenzés sem fog e' tekintetben mutatkozni. Ma reggel ugyanis Odilon-Barrot elnöksége alatt összegyűlt az egész baloldal 's Nemours hg kormányzósága mellett nyilatkozott. Egyébiránt Guizotnak mégis alkalmasint buknia kell, mert a' kormányzóságot kivévén, minden egyéb kérdésben hatályosan fog ellene küzdeni az egész ellenzéki tömeg; ámbár más részről meg kell vallani, hogy Lajos Fülöp eddig meglehetősen fön birta tartani azon ministerségeket, mikkel meg volt elégyülve. — A' National azon véleményét fejezi ki, miszerint a' kamrák jelen esetre vonatkozólag rendelkezhetnek ugyan a' kormányzósági kérdésről; de sarkalatos törvényt koránsem alkothatnak, mert a' chartán csak nemzeti gyűlés eszközölhet változtatásokat. — Algirből folyvást örvendetes hírek érkeznek az egyes arab törzsokek meghódolásáról. Abdelkader, mint látszik, időzésre határozá el magát, mikép maga mondá nem rég egy főnöknek, ki a' francia felsőség alá veté magát. Az emir ugyan is váratlanul 's minden kíséret nélkül megjelenvén a' főnöknel, meghódolását helyeslé, mivel Allah akarata, hogy az arabok most a' francziáknak engedjenek, az után lovára veté magát Abdelkader, 's vihargyorsan tünt el a' pusztaság porfölegében. — A' király végre csakugyan mégis személyesen nyitandja meg a' kamrákat.“ —

(Kamranytás. Trónbeszéd. Vélemény Franciaország jelen állapotjáról.) Paris, jul. 26kán: „A' kamrák ma délután csakugyan megnyitattak. A' király fényes kísérettel hagyá el egy órakor a' tuileriákat. Utjában mindenütt sorkatonaság, nemzetőrség 's városi rendőrség volt föllállitva. A' szomszéd utcákban erős őresapatok jártak föl 's alá. A' nemzetőrség sorai hangosan éltetek a' királyt. A' követkamrai terem szokás szerint 3 színű zászlókkal volt ugyan díszesítve, de mindnyájokról fekete fátyol lengett. Az egész gyülekezet gyászöltönyben jelent meg még pedig olly nagy számmal, hogy a' követek alig bírtak helyökre vergődni. A' király nagy megerötétéssel lépett a' magoslátra, 's igen szomorunak látszott. Tekintete egyhangu éljenre ragadá az egész gyülekezetet. A' király tántorogni látszék, szemeiből könnyük gördültek, 's karszékét reszketve foglalta el. Nemours, Joinville, Aumale és Montpensier hgék állottak mellette. A' trónbeszédet lassan és akadozó hangon olvasá föl: „Pair és követ urak! Fájdalmambau, melly lesujt, 's megfosztatva fiamtól, kit arra hívék lenni rendeltetve, hogy helyemet a' trónon kipótolja, valamint dicősége 's vigasztalása volt agg napjainnak, 's szükségese nek tartám önöket hamarább egyesíteni körültem. Nagy kötelességet kell teljesítenünk. Ha isten elfog engem magához szólítani, a' királyi hatalom teljesítését pillanatig sem nélkülözheti Franciaország 's az alkotványos királyság. Tanácskozni fognak Önök tehát azon szükséges rendszabályokról, mikkel az érintett kimondhatlan veszélyt szeretett unekám kiskorusága alatt elhárithatni. Azon csapás, melly engem sujtot, nem tesz hálátlanná a' gondviselés iránt, melly még tartott fön számomra gyermekeket, kik egész szeretetemre 's Franciaország bizalmára olly igen méltók. Uraim emeljük most szilárd alapokra hazánk biztosságát 's nyugalmát. Azután fölszólítandom Önöket közügyi munkálkodásaik szokott kezelésire.“ E' szók után mély meghajlással köszöné a' kamra részvétét a' király, és zokogva székére hanyatlott. A' megindulás általános volt. — Orleans hg temetésire 400 ezer frankot rendelt ki a' király. — Egy parisi levelező híhetőleg a' nagyhirű H. így nyilatkozik Franciaország jelen állapotjáról: Mennyköcsapások alatt élünk itt; minden arra emlékezteti az embereket, hogy van isten; Orleans hg meghalt, az emberi elme számítási fonalat a' sors ketté metszé, 's mi a' mult és jövő közepett állunk. Korlátlan királyságot láttunk bukni, mellynek fénye elkopott, miután nemesség és papság többé nem szolgálhatták. Még folyvást katonai kényuraság álmai közt lebegünk, melly olly republicai hódító személyében öszpontosult, ki legvakmerőbb demagog volt, 's a' népfölség hatalmát óriási természetével azonosítá, 's független hatalmaskodássá változtatá saját személyében. Most polgári királyság korszakában élünk, mellynek ereje a' középosztályban nyugszik, 's mellynek elve: hitel és gazdagság, valamint a' korlátlan királyság: fény és bücsület, a' katonai pedig összeírás és hódítás vala. Sok tulzó eszme létezhetik ugyan, de míg az alsó osztály a' középrenget tökéletesen legyőzi, mikép a' nemességét megsemmíté, addig még több év mulik el, mert ez a' mostani Europa hitelrendszerének teljes fölbomlása után fog csak megtörténhetni; mitől azonban még igen távol állunk. A' fiatal hg holttestét nem használhatják tehát e' nemzet dicsvágyasi festékül uj bitor számára, mellyel uj consult, császárt, hódítót, vagy zsarnokot diszesithetnének. Ezalatt a' kormányzósági kérdést marczangolják a' hirlapok.

Ném
sen
legy
dig a
jen e
hogy
mell
hass
széb
lé ko
gyó
sem
mán
szon

hogy
mi a
kat a
más
visel
felel

13ig
né sz
lom e
özön
tartá
érder
rendj
talás
köve
vezet
ka 's
dal h
hajla
tató
Uwar
ter fo
azon
ják,
be, ig
böl 9
gált
ugyan
gáltat
lent m
tet ho

Pes
Pes
Pes
E z e
zós m
AR
Bécsb
egy sz
6 fr.3

1)
A
tétetik
délélő
jaban
re boe
A
kőmiv
Asztal
Lakat
Szinez
Fazek
Kövez

M
tási dí
seket
az író
mester
hivata
Tem
1) A
nácsna

Nemellyek Nemours hget, mások Orleans hgnöt nevezgetik. Nemellyek egyene-
sen kimondják, miszerint kormányzónót kívánnak, hogy mindennek olly vége
legyen, mint Spanyolországban történt Krisztina kormányzóságával; mások pe-
dig azért ohajtnak kormányzónót, hogy Thiers legyen ministere, 's háborut kezd-
jen és a' rajnai határokat hódítsa meg; mások végre azért ohajtnak asszonyt,
hogy ne király, hanem a' ministerség uralkodjék. Mások ellenben Nemours hg
mellett nyilatkoznak, hogy Guizot megmaradhasson, vagy legalább Molé foglal-
hassa el helyét; az ország valódi boldogsága azonban egyik pártnak sem jut e-
szébe. Vannak olyanok is, kik baráti ölekezést kívánnak Guizot, Thiers és Mo-
lé közt; de ezek nem gondolják meg, hogy e' csóknak minden édességét ki-
gyó fogná lenyaldosni. — Hogy Nemours hget választandják kormányzóvá, az
semmi kétséget nem szenved többé, mert Lajos Fülöp többször mondá, hogy kor-
mányzónak a' legbutább férfit is inkább használhatni, mint akármely böles asz-
szonyt. —

Poroszország.

(Sajótörvény.) Berlinből írják, miszerint hiteles kutfőkbul híresztelik,
hogy az év végével uj sajtótörvény lépend életbe, melly szerint azok, kik vala-
mi akademiái oklevéllel bírnak, szabadon nyomathatdnak, megjelent munkái-
kat azonban királyi hatóságok és nem eskütszékek bírálndják 's itélendik el;
más írók ellenben szabadon választandnak magoknak vizsgálót a' kormányiszt-
viselők vagy tanítók közül; 's ha munkájok nyomtatása megengedtetik, minden
felelősségtől mentesek. —

Oroszország.

(A' czári pár ezüst lakodalma. A' könyvvizsgálat évi jelentése.) Jul. 7től
13ig folyvást ünnepélyeket üll az orosz udvar: 7én a' czár, 13án pedig a' czár-
né születésnapját ünneplék, melly utóbbi napra egyszersmind az ezüstkoda-
lom esék. A' székváros 's környékének minden lakossága a' Péterudvar körére
özönlött, hol az ünnepély pazarfénye tombolt. Másnap egy tengerészeti gyakorlat
tartatott, mire a' porosz király azonnal vissza készült tartományiba. A' király
érdemök mélyánlataul, több orosz statisztisztviselőt gazdag ajándékokkal 's
rendjelekkel ékesített. — A' műtudományok körül Europa főpontjában tapasz-
talástétel végett Wöhrmann Rigából Parisha küldetik levelezőként az ottani orosz
követséghez. A' népnevelési minister évi jelentése a' könyvvizsgálatot illetőleg ne-
vezetes adatokat foglal magában. Oroszországban 1841ben 717 eredeti mun-
ka 's 54 fordítás jelent meg, holott egy évtized előtt ez utóbbiak két harmad-
dal haladták meg az eredetiek számát. Minden évben kitünőbb az orosz nemzet
hajlama a' szellemi önélethez 's értelmi tudományokhoz, míg más részt a' mulat-
tató könnyű olvasmányok iránti szenvedély szemlátomást csökken. Folyóirat
Uwarow felügyelete alatt 54 jelent meg, mellynek számát azonban a' minisz-
ter folyvást csökkenteni törekszik, 's ujakra engedelmet nem igen adnak. Ezt
azonban az által játszák ki, hogy a' munkákat végtelen számu füzetekben ír-
ják, de ez már szintén eltiltatott. Külföldi munkákból 540,000 kötet hozatott
be, így 60 ezerrel kevesebb mint két utolsó évben; képek 's más metszvények-
ből 996,935 darab hozatott be. A' birodalom könyvvizsgálói által megvizs-
gált külföldi munkák száma 1230, miből 90 eltiltatott, 110 megengedtetett
ugyan; de némely levelek kivágtattak. Lengyelországban 326 kézirat vizs-
gáltatott, belőle 296 sajtó alá bocsátatott, 39 eltiltatott; folyóirat 28 je-
lent meg, 6 politikai, 22 tudományos és literáriai; külföldről 130,067 kö-
tet hozatott be. —

Külföldi elegyhr.

Newyorkbul hire érkezett, miszerint Haytiban kitört lázadás kö-
vetkeztében Boyer elnök letétetett 's meggyilkoltatott, ezen hirt azonban phila-
delphiai újabb hírek megczáfolják 's csupán annyit erősítenek meg, hogy Boyer
nagy betegségbe esett 's életéhez kevés a' remény. — Éjszakamerikai egye-
sült statusok elnöke Tyler a' congressushoz intézett külön üzenetben veto-jával
ellenmondott a' tervezettideigleni vámjegyzéknek, 's vele az egész egyesületben
nagy ingerültséget okozott. Egy angol lap szerint a' képviseleti házban ollytör-
vényjavaslat terjesztetett elő, minélfogvást a' fenálló vámjegyzék aug. 1jeig tar-
tatnék meg, 's addig az egész dolog egyenlítettnek ki; ez akkép módosított,
hogy a' statusbirtok-töke kiosztása szinte aug. 1jeig függesztessék fel, 's ezen
törvényt sújtá le Tyler, vetőjával. —

Lissabonban jul. 10én személyesen nyitá meg a' királyné a' cortest-
haem igen rövid trónbeszéddel, mellyben kiemeltetett: a' külhatalmak irányá-
ban fenálló béke, a' feletti öröm, hogy a' szentszékekkel a' barátságos viszony
helyreállított 's a' pápai követ megérkezett, végre azon két szerződés, melly leg-
közelebb Angolországgal a' kereskedés 's rabszolgaüzés iránt kötöttetett. A' gyü-
lekezet igen fényes vala, jelen volt Ferdinánd király, az özvegy császárné 's
diplomatai kar.

Legfelsőbb parancs következtében az ausztriai statusvasutak építtetésé-
re haladéktalanul munkába fog vétetni, 's mindenek előtt ezeké: Olmüctől Prá-
gaig, 's ismét Brüntől Prágaig, és Mürzschlagtól Grätzig. —

Konstantinápolyban azon kellemetlen viszony, mellyben Strat-
ford Canning angol követ a' török kormányval van, miszerint a' törökök ármi-
nyai mindenjó szándékát 's a' libanoni keresztények sorsáni segítés-ügyekezé-
tét kijátszák, arra kényszeríté a' követet, hogy visszahivatását sürgesse a' kor-
mánynál. Melly lépés mindazáltal inkább azon körülménynek tulajdonítható, mi-
szerint az angol kormány politikája kelet ügyeiben más fordulatot vön. Mint-
hogy Franciaország azon hatalmakhoz csatlakozott, mellyek a' libanoni kereszt-
tyéneket védelmezik, azért hajóhada a' földközi tengeren jelenleg meghaladja
az angolokét. Ausztriai követ Stürmer b. Brussából jul. 4ikén a' fővárosba visz-
zatért, a' nélkül, hogy az ottani fürdő kívánt határu lett volna egészségére.
Tripolis új helytart. Mehemed basa rendeltetési helyére minap indult el a' főváros-
bul. Jul. 1jén Resid gözös nagyuri katonákat szállított Szyriába, Tajiri Bahri
török gözös pedig Candiába evezett, az ottani kormányzó Musztafa basa háre-
mét a' fővárosba hozandó, hová azt nemsokára követendi a' basa is. —

Gabonaár váltó garasban, Pesten pesti, egyebült pozs. mérőt értve.

		Tisztább.	Készre.	Rozs.	Arpa.	Zab.	Kukorica.
Pest	aug. 25.	165-288	140-150	115-120	80-85	76-83	120-125
Komárom	jul. 16.	110-120	88-103	78-80	55-60	53-63	— 90
Szeged	" 16.	70-80	55-60	— 45	— 40	— 60	— 65
Pécs	" 16.	120-130	100-102	— 80	— 60	— 54	— 90
Baja	" 20.	87-101	87-80	— 64	— 43	45-47	— 83
Mosony	" 23.	120-147	100-105	86-100	60-76	57-62	72-77
Miskolcz	" 20.	100-103	80-90	60-70	40-53	48-55	116-120
Uj Bece	" 10.	120-130	—	—	— 53	— 45	— 70

Pénzkelet: Bécs aug. 3kán: 5pctes s t a t u s-kötelezvény: 108¹⁰/₁₆;
4 pcentes: 101³/₄; 1839ki kölcsön: 269³/₄; éjszaki 1000 frtos vasut
részvény: 738; bécsgyőrinek 100 frtjaért 84³/₈; dunagőzh. 500 frtos
részvény: 493 frt.

Dunavizállás Budán, aug. 5. reg. 8órákor: 6' 9" 0" a' zerus felett.

É R T E S I T Ó.

**A' JELENKOR és TÁRSALKODÓ jelen második felévi teljes számu néhány példányival
szolgálhat még az elkészeknek a' szerkesztőség.**

**Gőzhajójárás Bécs, Pest es Orsova közt
Augustusban:**

Pestről Bécsbe indul regg 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik este)
Pestről Orsovára indul minden vasárnap és csütörtökön regg. 4ór.
Pestre Orsováról érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt.
Ezen mindennapi Gőzhajókon kívül még egy vontató gőz-
zós minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig
ÁRPÁD teherhajó minden héten, minden vasárnap egy nap jövendvén le,
Bécsből; **Árpád** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órákor-
egy személy vitelére I. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., földelen: 3 fr.; Bécsig I. h.
6 fr. 30 kr., földelen 4 fr. p.p.

1) **Hirdetés.**
A' pesti fősóhivatal részéről közzé
tétetik, hogy a' f. évi augustus 15dikén
délelőtti 10 órákor a' hivatal írószobá-
jában az épületek újítása arecsökkentés-
re bocsátatik.
Az arecsökkentésre kített.
kőműves munka tesz 401 ft. 16³/₄ kr.
Asztalos " " 57 ft. 19²/₄ " "
Lakatos " " 52 ft. 6²/₄ " "
Szinező " " 55 ft. 48 " "
Fazekas " " 50 ft. 9²/₄ " "
Kövező " " 10 ft. 26³/₄ " "

Összesen 627 ft. 7kr. p.p.
Melly özveg egyszersmind kikial-
tási díjult vétetik. Az érdeklő árjegyzé-
seket akármely időben megtekinthetni
az írószobában. Miszerint a' kézműves
mester urak a' fenemlített határnapra
hivatalosak. Pesten jul. 22kén 1842. 3)
Temesvári vásár ügyében.
1) A' nm. magyar kir. helytartó ta-
nácsnak az 1842. évi martius 27kén

11,120. szám alatt kibocsátott kegyes
intézményénél fogva ő felsége legke-
gyelmeseben méltóztatott megengedni:
hogy az ekkoráig idekint tartatott or-
szágos vásár közkenyelem végett jöven-
dében a' várban és külvárosokban tar-
tassék, mi a' végett tétetik köztudomá-
sul: hogy ezen változtatás folyó évi jö-
vendő sz. Mihályi országosvásárkor fog
kivetetni és jlesen hogy a' díszárúk, és
án om kézműárúk várban a' nagy téren
az e' czélra készített fakünyhókban vagy
pedig bérlett boltokban fognak árulatt-
ni: — az erdélyi árúk pedig Fabrik kül-
városban; minden többi cikkely egy-
mint: fa, gabona, fazekas árúk, és a'
marhák József, 's majorok külvárosok-
ba, 's azoknak környékében fognak el-
adásul kitétetni, az eddigi vásártéren
pedig semmiféle vásár tartatni nem fog.
Kelt Temesvár szabad kir városnak
1842ik évi majus 11én tartott tanács ü-
léséből. 3

Hirdetvény.

1—3 16023: 1842. A' nagyméltóságú
magyar udvari királyi kincstár birtoká-
hoz tartozó 's Beregmegeye Vásáros-Na-
mény mezővárosában helyeztetett rész-
jósága, melly áll egy nagy terjedelmű
Curiából 's abban találtató, kemény
anyagu 6 szobával, konyhával kamrával
pinczével és kerttel ellátott lakház egy-
lő, és szarvasmarhának való istálló, fa-
és szekérszinnel, hozzá tartozó csü-
kerttel együtt tovább egy kemény anya-
gokbul épült több ezer pozsonyi mérő
eletet elfogadható öt emeletű magtárból
minden esztendőben használható egy-
tagban majorsági 276. hold szántó, más-
tagban pedig 49hold kaszáló-föld, mely-
nek egy része nevezetes gyümölcsös-
vel van ellátva, királyi kisebb haszonvéte-
lek országos vásár, vám, és a' tiszai rév
esztendőnkint összesen 372 fl. 43¹/₄ kr.
ezüst pénzben a' kamrai birtokra eső jö-
vedelembeli sommából, ezen kívül a' kö-
zelebbi urbéri rendezet szerint öt job-
bágytelek egyenként fél, kettő pedig
egyenként egynegyed rész urbéri telki
külső állományokkal ellátva, nemkülön-
ben 4 majorsági zsellér, a' Tisza vizében
való szabad halászatból és az ugy neve-
zett Ludényás tóban való szabad nádvá-
gásból: — folyó esztendei september 10
napjától kilenc egymásután következő
esztendőre folyó esztendei augustus hó
16 napján nyilvános árverés útján a'
hely szinén Vásáros-Naményban a' leg-
többet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.
Mibekepest a' kibérteni szándékozók
10 pCent bánatpénznek, mielőtt az ár-

verésben részesülnének letétele 's a' ha-
szonbérlestteljesen biztosító tehetségök
tudatása és hiteles igazolása mellett
meghívatnak. Írásbeli ajánlatok is, melly-
lyek illő 10pcent bánatpénzzel ellátva
vannak, elfogadtnak, de csak úgy, ha
egy nap az árverés előtt a' Vásáros-na-
ményi kir. ispánsághoz beadttak, és
ezen ajánlatokban azon nyilvános ki-
fejezés lészen: hogy az ajánló magát
minden szerződésbeli egyes ponto nak
feltételeknek mindenkép aláveti. Zsidók
ezen haszonbérben nem vehetnek részt,
a' szerződési feltételek a' magyar kirá-
lyi udvari kamránál, mármarosi kirá-
lyi igazgatóságnál, Tiszaújlaki királyi
számtartói tisztségnél, és a' Vásáros na-
ményi kir. ispánságnál megtekinthetők.

**Az iskolai év oct. 1jén ve-
szki kezdetét a' magy. kir.
egyetemnél.**

1) A' nagyméltóságú magyar királyi
helytartó-tanács f. e. Január 4én 131 sz.
alatt kelt k. rendelete szerint jövendő-
ben az iskolai esztendő mindenkor october
15ő napján kezdődni 's harmadikig a'
tanuló ifjuság beírása tartatni fog, e' na-
pon leszen egyszerűm nd a' Szent-Lélek
segítségül hívása, october 4kén pedig,
hacsak vasárnapra nem esnék, az iskolai
előadások (praelectiones) mindenütt
mulhatlanul veszik kezdetüket; végre
az ifjuság felvételéről szerkezendő jegy-
zőkönyvnek az illető Tanítók 's Déká-
nok által october Skán bevégeztetvén,
az illető Igazgatóknak általadatnak úgy,
hogy a' későbben egész october 15kég

